

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvele frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 19. februarja.

Schönerer je utemeljeval svoj predlog, da se naj rodbine z Dunaja po policiji izgnanih delavcev od države podpirajo. Po svoji navadi pretirava in ker se spušča v kritiko izjemnih naredeb, mu predsednik besedo pretrga. Schönerer se na to jezen vsede in kliče, da ne stavi nobenega predloga.

Grof Taafe je iz policijskih poročil dokazal, da ni bilo toliko delavcev iztiranjih, kakor se pripoveduje. Njegov govor glasil se je blizu tako-le:

Visoka zbornica! Ker se ni stavil nikak predlog, tedaj jaz tudi nemam nobenega povoda v tej zadevi kaj omeniti. Morda bode zbornici ljubo, da navedem številke v kolikih slučajih in kako se je proti anarhistom postopalo. Od kar so se upejale izjemne naredbe se je 239 oseb iz okrožja, za katere veljajo izjemne naredbe odgnalo, oziroma se jim naročilo, da brez vladnega dovoljenja ne smejo zapustiti svojega sedanjega bivanja, ako so v tem okrožju doma. Od teh je 250 tu- in 23 inozemcev. Mej inozemci je 14 Ogrov, 6 Nemcev, 2 Švicarja in 1 Rus. Izmej 180 oseb, katere so izgnane iz Dunajskega policijskega okrožja je 61 oženjenih, 119 pa neozženjenih in udovcev. 13 osebam se je dovolilo ostati na Dunaji, ko so obljubile, da se ne bodo udeleževale nikakih socijalnih rovanj.

Za preskrbovanje izgnancev je domovinska pravica merodajna, sicer pa še ni nobena rodovina kake občine v Dunajskem rajonu prosila podpore.

Zbornica bode iz tega spoznala, da vlada jako prizanesljivo postopa, da je za rodovine odgnancev s postavnimi naredbami preskrbljeno, in da vlada tudi na to zadevo obrača vso svojo pozornost. Slučaji, ki jih je navedel predgovornik, so tako splošne nature, — imenoval ni nikakih imen, — da mi ni mogoče zaukazati kake preiskave. Sicer pa policija ni poslednja instanca, vsak se lahko pritoži pri namestništvu in ministerstvu notranjih zadev.

Jaz bi bil še rad spregovoril nekaj o napovedanem predlogu, pa se še stavilni. Jaz mislim, da tu ni treba nikakih izrednih naredb. Jaz nečem preiskovati, kak utis bi to napravilo na mirne delavske rodovine, katere je zadela bolezen, ali kake

druge nezgode, ko bi se te podpirale od države, ki so po lastnej krivdi zagazile v nesrečo (pritrdjevanje na desnici). Pa delalci niti ne pričakujejo take podpore. Bral sem v na Dunaji zatrtim, sedaj v Pešti izhajajočem časopisu „Zukunft“ članek, ki govori o državni podpori. Tu se naravnost zavrača državna pomoč in obrača do somišljenikov v drugih deželah: „Vsak naj stori svojo dolžnost, tedaj smo državni bestiji prizadejali dvojni udarec.“

Potem je Fürnkranz vzprejel Schönererjev predlog, a bil je z veliko večino ovržen.

Lienbacher utemeljuje svoj predlog, da so hiše, ki prazne stojé, oproščene hišnega davka. Predlog podpiran od vse zbornice, se je izročil davčnemu odseku.

Slovenski poslanci pri grofu Taafe-ju.

Štajersko-slovenski poslanci so danes g. grofu Taafe-ju izročili znano spomenico „Slovenskega društva“ v Mariboru, v kateri društvo prosi, naj bi se na Slovenskem štajerskem nastavljal le taki uradniki, ki so slovenščine popolnem zmožni.

G. minister je odgovoril, da je to zahtevanje popolnem opravičeno in da se pri nastavljanju novih uradnikov bode gledalo na znanje jezika. Slovenski juristi naj se oglašajo za adjute v Gradci in ako imajo potrebne zmožnosti, bodo gotovo adjute dobili. Zoper namestniški oddelek za Slovenski Štajer pa se je g. minister izrekel, ker bi se s tem administrativni stroški pomnožili. Poslanci so potem razložili g. ministru razmere na Slovenskem štajerskem, kjer se mnogi uradniki ravno nasproti tendencam in programu ministerstva obnašajo. Konečno g. minister še jedenkrat izreče, da je vladi resna in odločna volja, izpeljati narodno ravnopravnost.

Pustolovni načrti.

„Sloboda“ priobčuje iz pisma, došlega iz Rusije, naslednjo več nego senzačno vest:

„Nek rusk list prinesel je v zadnji čas načrt, katerega baje pripravlja Pruska, kako naj bi se

grupirale posamične države srednje in južne Evrope. Ta načrt slove:

1. Visla postala bi meja mej Prusko in Rusijo, t. j. Varšava in Krakovo in vse ozemlje na Visle levem bregu pripalo bi Pruske; Kraljevec (Königsberg) s pruskim ozemljem na Visle desnem bregu pripal bi Rusiji.
2. Saksonska priklopila bi se kakor Hanoveranska Pruske; saksonska dinastija pa bi dobila samostalno Česko z Moravsko, Šlezijo in Slovaško, oziroma severno Ogersko.
3. Erdeljsko pripadalo bi Rumuniji, za to pa bi Rumunska Bolgarske oziroma Rusiji dala Dobrudžo nazaj.
4. Srbija, Črnagora, Bosna in Hrvatska s Slavonijo in Dalmacijo postala bi jedna država pod črnogorsko dinastijo Njegušev.
5. Bavarska dobila bi Dunaj in katoliške dežele do Alp, to je: Gorenjo in Dolenjo Avstrijo, Solnogradsko in severno Tirolsko; južna Tirolska pridala bi Italiji.
6. Kranjska s Štajersko, Koroško in Istro bili bi za se, ali pa s Hrvatsko in Srbijo.
7. Galicijo z Bukovino in s Carigradom ter pokroviteljstvo nad Bolgarsko dobila bi Rusija.
8. Preostanek Ogerske ostal bi za se; a mogoče bi bilo, da se južni del združi s Hrvatsko in Srbijo.

Na prvi pogled bode vsakdo previdel, da je to proizvod dolgega časa in brezkončne naivnosti, zato smo temu načrtu tudi dali tak naslov. Priobčiti ga, se nam je pa zdelo samo zaradi tega potrebno, ker smo preverjeni, da se ga bodo razni listi polotili in ta nestvor ocenjevali in pretresovali na vse strani, akoravno je za vsako besedo v tej zadevi le škoda.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. februarja.

„Pokrok“ poroča, da naučni minister hoče državnemu zboru predložiti nov načrt o uravnanju bire. Desnica pa neki misli, ostati vsekako pri načrtu, katerega je izdelal podkomité dotičnega odseka. Najbolj se ustavlja finančni minister uravnanju

LISTEK.

Knez Serebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

(Dalje.)

V. Poglavlje.

Svidanje.

Jahaje po bregu reke Moskve, bilo je mogoče videti čez ograjo ves vrt Morozova.

Cveteče lipe obsenčevale so lesketajoče se ribnike, ki so davali obilno rib ob postnih dnevih za bojarjevo mizo. Dalje so stale zelene jablane, češnje in češplje. Po nepokošeni travi držale so ozke stezice. Dan bil je vroč. Po rudečih cvetovih divjih rož letali so zlati hrošči, po lipah šumele so buče, po travi cvrčali so murni, izza grmov rudečega ribeza molele so široke glave solnčnice, radujoč se poludanskega solca.

Bojar Morozov je že celo uro počival v svojej počivalnici. Helena sedela je s hišinami pod lipami na leseni klopi prav tik ograje. Oblečena je bila v baržunasto letno oblačilo z rubinastimi gumbi. Široki rokavi iz muselina, nabrani v majhene gube,

bili so zadrženi nad komolci z dijamantnimi zapestnicami ali zarokavniki. Ravno taki uhani tolkli so jo po ramah, njeno glavo pokrival je kokošnik, zarobljen z biseri, a črevljički iz safjana bili so z zlatom obšiti.

Helena se je delala veselo. Smejala se je in šalila z dekleti.

— Bojarinja, — rekla je jedna iz mej njih, — primeri to-le zapestnico, ta se ti bode lepše podajala.

— Kaj bi vedno primerjala, dekleta, — odgovorila je laskavo Helena, naj bo že jedenkrat konec temu oblačenju.

— Deni ta kinč na vrat! Ko bodeš imela ta kinč, bodeš res prav kakor Mati Božja v oltarji.

— Zadosti je, Pašenka, tako govoriti je greh!

— No, če že nečeš več lišpati se, bojarinja — pa lovimo slepe miši! Ali hočeš krmiti ribe, ali gugati se na gugalnici? Ali ti zapojemo kako pesen?

— Zapoj mi, Pašenka, zapoj mi ono pesen, ki ste jo nedavno pele, ko ste nabirale jagode!

— A, milostljiva gospa, kaj je veselega v tej pesni, to je žalostna, ne pa praznična pesen.

— Kaj to denc, jaz bi jo rada čula, zapoj mi jo, Pašenka!

— Milostljiva bojarinja, če je tvoja volja, zapojem jo; samo ne jezi se name, če se ti bode užalostilo. Ve, drage tovarišice, pa pojte za menoj!

Deklice so se usele v krog in Pašenka začela je peti z otožnim glasom in druge za njo:

Ah, kabi na cveti da ne morozi,
I zimoj bi cveti razcvetali;
Ah, kabi na menja, da ne kručina,¹⁾
Ni očem bi ja ne tužila,
Ne sidela-b ja, podperšisja,
Ne gljadela-b ja vo čisto polje . . .

Ja po senjam²⁾ šla, po novim šla,
Podnjala³⁾ šubku⁴⁾ sobolinuju,
Štob moja šubka ne prošumela,
Štob moji pugovki⁵⁾ ne prozvjaknili⁶⁾
Ne uslišal bi svjekor-batjuška,⁷⁾
Ne skazal bi svojemu sinu,
Svojemu sinu, mojemu mužu.

Pašenka pogledala je bojarinjo. Solze so jej tekale iz oči.

— Oh, neumnica! — rekla je Pašenka, — kaj sem naredila. Ne pomisli, ubogala sem bo-

¹⁾ britkost; ²⁾ veži; ³⁾ privzdignila; ⁴⁾ kožuh; ⁵⁾ gumb; ⁶⁾ cvenketala; ⁷⁾ oče-tast.

duhovenske bire, ker se brani dovoliti novih stroškov, dokler mu državni zbor ne dovoli novih sredstev, pokriti jih. Dunajevski se pri tem zlasti zanaša na nov zakon o pristojbinah, ki vsekakor pride še v tem zasedanju na vrsto. Ravno tako se ustavlja finančni minister, da bi se začela zidati transversalka. Česki klub je sklenil v tej zadevi poslati deputacijo k Dunajevskemu, da naj ustavi potrebno svoto za začetek zidanja te železnice v budget.

Česki listi so se poslednji čas večkrat pritoževali, da sodnijski zdravniki pri Pražkej kazenskej sodnji niso dovolj zmožni českega jezika. Nato je deželna nadsodnja v Pragi zaukazala, opirajoč se na naredbes s 1879. l., da se morajo sodnijski zdravniki pri svojih izjavah posluževati jezika zatočenčevega.

Hrvatska trgovinska zbornica zavrgla je s 19 proti 3 glasom nasvet, da bi poslala svojega zastopnika v Peštansko deželno razstavo, ter sklenila naprositi vlado, da 1888. l. v Zagrebu priredi deželno razstavo.

Vnanje države.

Razmere mej **Rusije** in **Nemčije** postajajo od dne do dne prijaznejše 27. t. m. bode 70 let, ko je dobil sednji nemški cesar Viljem red svetega Jurija, ker se je udeleževal bitve pri Barsur-Aube. Bojeval se je v vrstah Kalužkega grenadirskega polka. Car je zapovedal, da ta polk ta dan slavnostno obhaja in odpošlje posebno deputacijo v Berlin. Tej deputaciji se bode pridružil jeden velikih knezov, kakor zastopnik carja. — Grof Šuvalov bivši poslanik v Londonu, prišel je tudi v Berlin, ima li to kak političen pomen, se še ne ve.

Kakor se sodi imajo posvetovanja mej ruskim vojaškim attaché-jem podmaršalom knezom Dolgorokim, pruskim vojnim ministrom generalom Broussard pl. Schellendorffom in knezom Bismarckom v Friedrichruhe namen, sporazumeti se, da se umaknejo nemške in ruske čete od skupne meje. Tudi avstrijski diplomatični krogi se neki vesele teh posvetovanj, ker se ne dajejo, da Rusija umakne svoje čete tudi z avstrijske meje, kajti ni misliti, da bi se te navedbe izvele jednostransko samo na nemške meje. — Poročila, da pride ruski poslanik v Rimu baron Uexküll na kako drugo mesto, se ne potrjujejo.

Bolgarski agent v Carigradu Karamihajlov obrnil se je do angleškega poslanika lorda Dufferina za posredovanje radi carinskih diferenc mej Turčijo in Bolgarijo, in poslednji je tudi obljubil svojo pomoč. Poprej pa hote lord Dufferin poznati nazore bolgarske vlade v tej zadevi, in Karamihajlov se je obrnil do svoje vlade po instrukcije.

Obe zbornici **italijanskega** parlamenta zahtevali sti predčeraj pojasnil o napadu na kralja. Vlada jima je ustregla, pa kar je povedala, se strinja s tem, kar so že povedali časopisi, o značaji tega dogodka se pa še nič gotovega ne ve. — Podkonzul Motta odide v Splet, da bode tam začasno namestil Zinka.

Skrajna levica namerava v soboto v **franco-ske** kamori predlagati revizijo ustave. — Kakor Temps poroča bila so v Anamu začetkom januarja mesarjenja kristjanov. Mandarini so vodili tolpe, katere so mesarile; misli se, da so zato bili dobili povelje od Huéikega dvora. Kitajski podkralj je neki bil pred vzetjem Soutay-a zaukazal poklati vse kristjane.

V nedeljo je novi **španjski** poslanik v Parizu Silvela izročil predsedniku republike svoje poverljivo pismo in pri tej priliki poudarjal svoje osebne in svojega gospodarja simpatije do Francije.

Angleška vlada z zaupanjem pričakuje adrešne debate in upa dobiti kakih sedemdeset glasov večine. Proklamacija generala Gordona ne nasprotuje naravnost odpravi trgovine z robovi, a le priporoča, da se obrok za to ne skrajša bolj, kakor ga

določuje pogodba, katera je sklenila 1877 l. Anglija z Ismajil pašo v tej zadevi. V tej pogodbi se je zavezal egiptovski podkralj v 12 letih zatreti trgovino z robovi. Potem imajo sudanski trgovci z robovi še 5 let časa za svojo trgovino. Res bi bilo želeli, da bi se ta obrok prikrajšal, a pri sedanjih razmerah se to ne zdi umestno Gordonu.

Upor egiptovskih vojakov napravlja sedaj Angležem večje skrbi, kakor Mahdi sam. Vojaki se ne ustavljajo samo, spremljati angleške ekspedicije, a zahtevajo, da se odpuste vsi angleški častniki. In v tem je skoraj vsa egiptovska vojska jedina, v Kajiri ni več varno, in bati se je, da bode vse izgubljeno, kar so dosegli Angleži pri Tel-el-Kebiru. Angleški častniki zahtevajo, da Anglija egiptovsko vladu za nekaj časa vzame prav v svoje roke.

Kakor se „Daily News“ poroča, prišel je v ponedeljek parnik Junina s 739 vojakov v Suakim. Ta dan ustaši tudi Suakima neso napali, kakor se je pričakovalo. 200 mož Torkarske garnizije podalo se je iz mesta, napalo ustaše, mnogo jih pobilo in ranilo, uplenilo nekaj živine in velblodov, potem se pa povrnilo v mesto.

Dopisi.

Iz Škofje Loke 19. februarja. [Izv. dop.] Predpustni čas se bliža k koncu. Čitalnice in društva hite druga pred drugo napravljati veselice in oživljati društveno življenje ter javno kazati, da žive, da so zmožne živeti. Tudi naša Čitalnica se je oživela pod novim odborom, v katerega so prišle nekatere nove, in kakor smo do sedaj z radostjo opazili, za narodno življenje navdušene in delavne moči. Slovenčev dopisnik je bil zadnjič kovajoč svoj dopis zaradi gradiva gotovo nekoliko v zadregi, ker sicer bi ne bil za lase privlekel neko lansko obsodbo, ki se je tikala lanskega odbora in njegovega delovanja, ter opisovaje nekoliko novo čitalnično življenje in gibanje vskliknil nekako: Narodov dopisnik! Ti nemaš prav, odbor ne zasluži graje; poboljšaj se. In poboljšal sem se res z veseljem, pa ne vsled Slovenčeve pridige, ampak ker se je odbor poboljšal, ker je storil do sedaj že več, kakor smo od njega pričakovali, ker nam je priredil zraven drugih letošnjih veselic dne 17. februarja prvo maskerado, ki je sijajno izpala. In zakaj maskerado tako zgodaj? Godci, ki nimajo po leti nič govoriti, pred pustom pa glavno besedo, so rekli: 17. februarja ali pa — drugo leto. Pa jeden teden sem ali tja. Prva maskerada je bila tako mnogobrojno obiskana in sicer od odličnega občinstva, kakor do sedaj še nobena veselica. Gospod urednik! ko bi se bili dali čitalnični prostori razširiti za nekoliko parov pri četvorki, nič bi se naša zadnja veselica glede obiskovanja ne lotila od vaših čitalničnih, kadar poročate o njih, da so obilno obiskane. Že ob 8. uri, kar ni modomestna navada, je bilo že vse polno občinstva v okusno okrašenih čitalničnih prostorih. Zapazili smo tudi marsikatero tujo krasotico. Pa kje so maske? Aha! Tukaj pridejo. Prvi pogled nas je preveč iznenadil; to je nekaj nepričakovanega. Potrpimo torej malo in glejmo nekoliko pisano življenje. Saj jih je čez dvajset. Katera je najlepša? To je težko reči. Vse so krasno opravljene in okinčane, od prekrasne ponosne orientalk in mične francoske kmetice, do naše gorenjske Micike in hudobnih dominov. Kaj pa to? Gospod zdravnik ženkega spola, študiral je menda v Ameriki ho-

meopatijo, zapisuje recepte in deli zdravila. Ali je mogočna nemška dama s svojo ljubeznjivo hčerko in lepo koketno postrežnico tudi bolna? In živahna Italijanka tudi hoče iskati zdravil? Saj se motimo. Gospod doktor zdravi le srčne bolezni in zaradi tega taka gnječa okoli njega. Sedaj mora že otroke poditi, ki mu nagajajo. Naš Sokol v rudečej srcaji se rajši druži s svojim bratom Hrvatom pri lepej marketenderci, ter pije iz čutare sladke pridelek Dolenjca. Se ve da, brez žida se nikjer nič ne opravi. Kako, da se ta poljski žid danes tako vnema za slikarstvo? No saj vendar zraven tega še ni pozabil popolnoma na svoj „gešeft“, ker vedno dobiva in pošilja borzna poročila po urnem telegrafu, ki ga imamo danes kar na plesišči.

Pa nehamo z ogledovanjem, idimo rajši plesat s krasnimi maskami, ker oživel se je celo sivolasi starček z vidrovko na glavi. Vrtimo se z njimi okolo smešnega kolosa, ki v pisanej opravi dela poklone na vse strani in blača okorno po dvorani. Ali prostora premanjkuje. Dame v elegantnih toaletah, ki bi delale čast vsakemu salonu, so skoraj nekako prezirane od neutrudljivih plesalcev. Vse se suče in smuče okolo mask, ter se živahno z njimi zabava.

Gospod urednik! dani se, pa danes gotovo par ur prej, kakor po navadi, ker se mi noč prekratka zdi. Idimo torej domov, da nas vsaj solnce ne dobi več na plesišči. Na svidenje drugo leto na maskeradi!

Iz Poljan nad Loko 18. febr. [Izv. dop.] Sprejmite, gospod urednik, v Vaš cenjeni list tudi iz našega kraja naslednje vrstice, s katerimi naznanjam slovenskemu občinstvu, da je nekaj tukajšnjih rodoljubov ustanovilo tu zelo zaželeno „Bralno društvo“, katero se kaj krepko razvija. K osnovanju tega društva pripomogel je največ naš občečislani župan g. Ivan Čadež, ki je prepustil brezplačno društvu bralno sobo z vso potrebno opravo; zraven pa sobo tudi s kurjavo oskrbuje. Pisatelj teh vrstic spolnuje preprijetno dolžnost s tem, da izjavi temu dobrotniku. Slava mu!

Kako koristna in potrebna so taka društva, je sploh znano; in da je bilo potreba ustanoviti tako društvo tudi pri nas, priča nam število udov, katero je narastlo v jednom mesecu že nad 40. Ljudstvo je zelo vneto za drušvo in kaj prijetno je videti s kakim veseljem se razne novine prebirajo. Društveni predsednik je g. Auton Cirman.

Časnikov naročilo si je društvo dvanajst in sicer: „Slov. Narod“, „Slovan“, „Edinost“, „Slov. Gospodar“, „Novice“, „Mir“, „Ljubljanski Zvon“, „Kres“, „Vrtec“, „Čebelar in sadjerejec“, „Škrat“ in „Brenčelj“. „Obrtnika“ pa je društvu daroval g. Al. Jerše, duhovnik na Trati. Hvala mu!

Z berilom je tedaj društvo dobro preskrbljeno.

Dne 3. februarja je imelo društvo svoj izredni občni zbor, katerega je otvoril g. predsednik s primernim nagovorom. Potem vršila se je volitev blagajnika, ki je ob jednom tudi društveni podpredsednik, ker prvičkrat nismo pravega zadeli.

Po občnem zboru pričela se je prva društvena veselica, katero je naznanjal okolici gromovit pok moznarjev.

Prostore, katere je gosp. župan za ta večer

jarinjo! Ali je mari moč bojarinji poslušati tako pesen!

— Kako, da pa tebe veseli znati jo, — povzela je besedo Dunjaša, bistroumna deklica s črnimi očmi.

— Bodem pa jaz zapela pesen, pa ne tako kakor ti, bodemo videle, ali ne bodem razveselila bojarinje!

In skočivši na noge, uprla je Dunjaša jedno roko v bok, drugo je pa vzdignila kvišku ter obrnila se v stran in gladko zapela:

Pantelej gosudar hodit po dvoru,
Kuzmič guljajet¹⁾ po širokomu,
Kunja na njemu šuba do zemlji,
Sobolja na njem šapka²⁾ do verhu,
Božja na njem milost do veku,
Sužena³⁾ smotrit⁴⁾ iz — pod nalogu⁵⁾,
Bojare smotrit⁶⁾ iz goroda⁷⁾,
Bojarinji — to smotrit⁸⁾ iz terema⁹⁾,
Bojare — to molvjat: čej — to takoj?
Bojarini — to molvjat: čej — to gospodin?
A sužena molvit: moj dorogoj¹⁰⁾!

Nehala je peti Dunjaša in zasmejala se je. Helena je pa bila vedno otožnejša. Premagovala se je,

dokler je mogla, potem je pa zakrila obraz z rokama in zajokala.

— Zdaj pa imaš tvojo pesen, rekla je Pašenka. — Kaj hočemo storiti. Če vidi Družina Andrejevič njene objokane oči, razsrdil se bo: ali jo ne umete razveseljevati!

— Drage devojke, duše moje! — rekla je Helena, oklenivši se Pašenke okrog vratu — pustite me jokati, in plakajte z menoj!

— Kaj ti je, bojarinja? Kaj se ti je na mah tako užalostilo?

— Ne na mah, dekleta! Žalostna sem že vse jutro. Ko je zazvonilo k jutranji službi božji, videla sem iz svoje sobe, kako hité veseli ljudje v cerkev, kako dekleta in britko se mi je storilo ... in še zdaj mi poka srce ... in naredil se je tak jasen in solnčen dan, pa ti kinči, ki ste jih nadele name ... Snemite z mene te zapestnice in kokošnik, ter spletnite mi kito po vaše, po deviški.

— Kaj praviš, bojarinja to je greh! Tebi spletni deviško kito! Bog obvaruj! Kaj če zve Družina Andrejevič!

— Ne bode izvedel, deklice! Zopet bodem nadelo kokošnik!

— Ne, bojarinja, to je grešno! Če je tudi tvoja volja, a me ne moremo vzeti tega na svojo vest!

„Kaj,“ mislila je Helena, „ali je mari pregrešno misliti na preteklost?“

— Naj pa bo, — rekla je, — pa ne bodem odložila kokošnika, samo pojdi semkaj, moja Pašenka spletni ti bodem kito, kakeršnc so meni spletni nekda.

Pašenka je, zarudivši, od veselja pala na kolena pred bojarinjo. Helena razpustila je njene lase, razdelila jih na več stremen, in začela je plesti široko rudečo kito v devetsto stremen. Mnogo je bilo zato treba izurjenosti. Treba je bilo plesti, kakor se da mehko, da bo kakor mreža zakrivalo ves tilnik, in padala doli hrbtu, polagoma zoževaje se. Helena se je pridno prijala tega dela. Pred evajoč stremena, je umetno upletala vanje nitke biserov.

Nazadnje bila je kita spletna, in bojarinja privezala je na konci svoje drage prstane.

— Gotova je, Pašenka — rekla je, veseleč se svojega dela: ustani in ustopi se predme. — Le pogledjte, dekleta, mari ni res kita lepša, kakor kokošnik?

(Dalje prih.)

¹⁾ sprehaja se; ²⁾ kapa; ³⁾ namenjena nevesta; ⁴⁾ gleda; ⁵⁾ robu; ⁶⁾ mesta; ⁷⁾ sobe za ženski; ⁸⁾ dragi.

društvu brezplačno odstopil, okrasila sta brata Šubic-a res kaj lepo. Hvala jima za trud! Posebno krasno ozaljšana bila je sobana za ples. Vsak je bil pri ustupu iznenadjen, ker kaj takega pač ni pričakoval nihče.

Sploh se je vršila vsa veselica tako v lepem redu in neskajenem miru, da je bil vsak obiskovalec pri svojem odhodu jako vesel in zadovoljen, da se je udeležil te krasne zabave, katere ljudstvo sploh prehvaliti ne more. Ostala pa nam bode tudi v prijetnem spominu, dokler nas odbor ne razveseli zopet z drugo jednako veselico. Izpod skale.

Letni občni zbor obrtnega društva kranjskega.

Poročali smo že na kratko o občnem zboru kranjskega obrtnega društva, ki je bil zadnje nedeljo. Predsednik društva g. mestni odbornik, tiskar A. Klein pozdravil je društvenike in omenil za obrtnike najvažnejše dogodbe prošlega leta, namreč cesarskega potrjenja nove obrtne postave. Skrb obrtnikov je sedaj, vse storiti, da nova obrtna postava ne ostane na papirju, temveč, da po brzem ustanovitvenem zadrugu kmalu stopi tudi dejansko v življenje. Obrtniki ne smejo v tej zadevi čakati samo na obrtne oblasti, nego samim je delovati na to, da se zadruga kolikor mogoče hitro ustanove. Jako malo premišljeno ravnaajo nekateri obrtni pomočniki, ki se protivijo izvrševanju obrtne postave in ustanovitvenemu zadrugu, kajti sad nove obrtne postave uživati bodo v največji meri le oni sami.

A tudi sedanji obrtniki imajo sveti nalog, delovati kolikor toliko za izboljšanje obrtnega položaja s tem, da delujejo za hitro izvršenje te postave, da jim ne bodo njih potomci v obrtnem stanu očitali, da njih pradedje neso storili za izboljšanje žalostnih razmer obrtnega stanu ničesar. Pravi se sicer danes, da nova obrtna postava ne bode donala nikake koristi obrtnemu stanu, in sosebno zjedinjena levica državnega zbora, katera hoče uničiti vse, kar stvarja denašnje ministerstvo v zvezi z večino državnega zbora, skrbela je za to, da se širi v obrtnih krogih proti novejši postavi neka apatija, po brošuri, katero je spisal neki g. Goldberger in katera zametuje vse, kar je nova obrtna postava stvarila res koristnega za obrtni stan, kar pa seveda ne more mahoma izboljšati žalostnih razmer v obrtnem stanu, katere je zakrivilo napačno ravnanje dolgih let. Predsednik g. Klein konečno obrtnike pozivlja, naj ne čakajo povsod jerofstva oblastnih in naj sami krepko stopijo za svoje koristi na noge. (Občno odobravanje.)

Društveni tajnik g. Kunc omenjal je v obširnem letnem poročilu delovanja društva, poleg tega pa tudi poudarjal, kaj se je v zadevi obrtnega gibanja v obče storilo. Društvo storilo je, kolikor mu je bilo pri pomanjkanju mnogih delalnih močij mogoče. Pota, katere je odbor storil v interesu malih obrtnikov za odpravo dela na Gradu, posebno pa s tem namenom, da se javne dela stavbenih strok oddajajo združenim malim obrtnikom, ter da so se dela o priliki lanske svečanosti izvrševale le po domačih rokah, kakor znano neso bile brez vspeha. Če društvo ne bi storilo družega, kakor da je pomaglo malej obrtniki nasproti kapitalističnim društvom do veljave ter da se je v tej zadevi pričetek k boljšemu storil, zadostovalo bi povsem. Če pa društveniki žele, da se v prihodnje več stori, da bode delovanje obrtnega društva živahnejše, prosi jih odbor, da naj vsakdo stori, kar mu je moč, kajti živahnost prihaja ne iz društva samega, marveč od družabnikov.

Delovanje obrtnega društva strinja se pa tudi z občnim napredkom v obrtnem gibanju, vsled katerega je bilo tudi osnovano. To pa v preteklem letu tudi ni bilo živahno in bilanca občnega obrtniškega napredka utegne še slabejša biti, kakor je društvena; kajti obrtno gibanje, in to ne le v Ljubljani, marveč povsod, zaostalo je za predlanskim letom. Preje so bili povsod dogovori in agitacije za obrtno postavo, zborovanja obrtnikov; pošiljale so se nepretrgoma prošnje na državni zbor, naj se nova obrtna postava vsprejme in kdor je bil priča tej živahnosti, pričakovati je mogel, da se bodo obrtniki z obema rokama prijeli od njih samih željene reforme. Ko je bila postava meseca marca po tolikem nasprotovanju liberalno-kapitalistične stranke in njih časnikov vzprejeta, čulo se je pogostoma, da zdaj treba počakati meseca septembra, ko stopi postava v veljavo, potem se bode stvar živahnejše poprijela.

To je nekoliko vplivalo celo na delovanje obrtnega društva. A kar nihče ni pričakoval, to se je zgodilo. Obrtniki, ki so prej, trditi smemo, da složno prosili za obrtno postavo, ki so pri zadnjem obrtnem shodu na Dunaji odobravalni konečni načrt in glavne določbe glede dokaza zmognosti in vpeljave zadruga, našli so najedenkrat „diako v jajci“, da namreč dokaz zmognosti nema pomena in da njim zadruga utegnejo celo škodovati. Najinteresantnejše pa je, da to postavo zanikava tisti del obrtnikov, ki se je za njo največ potegoval, in to ne le drugod, marveč tudi tukaj v Ljubljani. O postavi pravi govornik g. Kunc, da ni imel nikoli istih prenapetih nad, kakor nekateri, ki so zboljšanje svojega, tedaj ne v obče obrtnega stanja, pričakovali vsaj v 14 dneh pa vzprejemu postave, ker je dobro vedel, da treba delovanja mnogih let, ako se hoče stanje toliko uničene obrti povzdigniti, a kljubu vsemu je o koristi obrtne postave popolnem prepričan in trdi, da bi obrtni stan zvezan po zadrugnej organizaciji, posebno v malih mestih zamogel postati ne le v socialnem, marveč celo v političnem življenju najuplivinejši faktor. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Umrl) je v 14. dan t. m. v Florenci g. Ivan Peterka, trgovec iz Ljubljane, 29 let star, ter bil danes popoldne položen v rodbinsko rakev pri sv. Krištofu. Pokojnik prepotoval je v trgovinskih opravkih skoro vso Evropo, posebno dolgo se je bavil v Rusiji, v Kavkazu, v Londonu in v Parizu. Na svojih potovanjih pridobil si je popolno znanje romanskih jezikov, govoril pa je dobro in s posebnim veseljem ruski, kateri jezik se mu je najbolj priljubil, kakor mu je Moskva, mej vsemi evropskimi mesti, najbolj srce zavzela. O svojih potovanjih vedel je pripovedovati mnogo zanimivega, a bil je tako skromen, da kljubu vsemu prigovarjanju ni hotel ničesar napisati. Žal, da smo tako nadarjenega moža in tako izvrstnega narodnjaka tako rano izgubili. Blag mu bodi spomin!

— (Izjava.) Vsem nadležnim ljudem, ki se po nepotrebnem v mene zadirajo, naznanjam jednokrat za vselej, da jaz nesem pisal „Slov. Naroda“ listkov: „Časnikarstvo in naši časniki“. Prosim Vas, g. urednik, da mi izrečno potrdite. *) V Trstu 18. dan svečana 1884.

J. Jesenko s. r.

— (Poroka.) Danes poročil se je g. Oroslov Dolenc, narodni svečar in posestnik z gđ. Antonijo Tavčarjevo iz Ljubljane.

— (Neprijetni nasledki kratkovidnosti.) Nekje, dotično mesto lahko vsakdo ugane, kdor ima nekoliko bistroumnosti, bode se v kratkem volil najvišji cerkveni dostojanstvenik. Navaja se več imen in mnenja o kandidatih so različna, za tega delj je naravno, da se često govor napelje na te kandidate. Bilo je nedavno v nekem dobrodelnem zavodu zbrane mnogo gospode, vzlasti prerejšnje število cerkvenih dostojanstvenikov, ki so prišli gledat, kako se delé nabrani darovi mej revno mladdež. Bilo pa je tudi mnogo odličnih dam — pokroviteljic, mej slednjima stara baronica, katera si prisvaja tudi v cerkvenih stvareh rada besedo, ker je njena rodbina ustanovila odlično cerkveno dostojanstvo. K tej dami prisede duhovni gospod, o katerem se domneva, da je tudi kandidat za najvišje mesto. Naša baronica ga zbog svoje kratkovidnosti ni poznala in misleč, da je nekdo drugi, začne z vso virtuvoznostjo razlagati svoje mnenje, da bi nikakor ne godil za najvišjega cerkvenega dostojanstvenika, ampak, da bi vsekako trebalo izbrati družega sposobnejšega. Duhovni gospod, ki se odlikuje s finim taktom, je mirno in udano poslušal kritiko in obiranje svoje osebe, naposled pa se uljudno priporoči pri baronici, ne da bi bil zmoto razjasnil. Ta-

*) Na željo g. profesorja radi javno potrdimo, da on ni spisal imenovanih podlistkov. Za sitne ljudi bodi še dostavljeno, da sedanje uredništvo „Slov. Naroda“ doslej še nikdar ni dobilo nobenega dopisa od gori imenovanega g. profesorja. Pri tej priliki pozivljemo g. prof. Šukljeja, naj svoja domnevanja in ugibanja v tej zadevi z dokazi podpre. V 13. šte. „Edinosti“ trdi namreč g. Šuklje n. pr. da podlistkar čepi v koticu kavarnе „Commercio“, češ, zdaj sem ga vendar dobro označil. V 14. številki pa trdi zopet gosp. Šuklje, da je navajen svoje trditve podpirati z dokazi. Jako naravno je tedaj, da g. profesorja Šukljeja primemo za besedo in zahtevamo, da svoja domnevanja dokaže, ako pa tega ne more, da opušča vse napade na osebo, ki v to zadevo neso prav nič zapletene. To je menda običaj tudi v strokovnjaških krogih! Uredništvo „Slov. Naroda“.

kaj za njim pa prisede drug cerkveni dostojanstvenik k baronici rekoč: „Dovolite, milostiva, da zdaj jaz zavzamem prostor prečastitega gospoda N. N.“ — „Kako? g. N. N.? saj ni bil on pri meni, marveč g. A. A.“ — „Oprostite, milostiva, A. A. sem jaz. Poprej je bil pri Vas g. N. N. Ste se morebiti spregledali.“ — „Moj Bog!“ vslikne baronica, „in jaz sem tako nepremišljeno o njem govorila! Kaj si bode mislil o meni?“ — Modrokrvna gospa se dolgo ni mogla potolažiti nad nasledki svoje kratkovidnosti, jej je li že odleglo, ne znamo. Ta dogodba pa gre zdaj v raznih krogih od ust do ust. „Se non e vero, e ben trovato“.

— (Fijakarski ples) bode v steklenem salonu Ljubljanske Čitalnice v četrtek dne 21. t. m. Svirlala bode vojaška godba domačega pešpolka. Začetek je ob 8. uri.

— (Razpisano je mesto) okrajnega ravnatelja v Radovljici. Letna nagrada 600 gld. iz okr. blagajnice. Prošnje do dne 30. marca t. l. na okrajno glavarstvo v Radovljici.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 20. februvarja. Spodnja zbornica zavrgla je grajalni votum Northcote-a s 311 proti 262 glasom.

Peterburg 20. februvarja. Car bode imel v soboto veliko revue vse Peterburške garnizije.

Budimpešta 20. februvarja. Spodnja zbornica je v tretjem branji zavrgla zakon za pomnožitev okrajnih sodnij.

Razne vesti.

* (Brzobjavljena knjiga.) Iz Pariza se poroča: Kakor tukajšnji časopisi pišejo, so ameriški knjigotržci dali naročilo, da se po kraljici Viktoriji ravnokar izdane knjiga: „More Leaver from the Journal of a Life in the Highlands. From 1862 to 1882. London 1884“ v Novi York brzobjavno naznani. K temu delu treba neprestanih 24 ur. — V ostalem se pa kritiki o tej kraljičinej knjigi izražajo, da je jako dolgočasna. Označujejo je, da se kar cele strani pečajo z brdkim in krepkim, a lansko leto umrlim strežnikom John-om Brown-om, kateremu je tudi knjiga posvečena.

* (Imenitni zvezdogledi.) Mnogo najimenitnejših zvezdogledov povzdignilo se je iz najnižjih krogov. Nedavno umrši Klinkerfues bil je težak na železnici in Gauss ga je tako rekoč iznajdel, Viljem Herschel bil je navaden godec, Hausen urar, Mädler učitelj pisanja na dekliskem zavodu, Karl Bruhns ključarski pomagač, Newcomb, najslavnejši ameriški zvezdogled, bil je tesar, predno je po daljnogledu posegel.

Narodno-gospodarske stvari.

Kako znajo semena pačiti in mešati.

Kdor razna semena kupuje in presoja, mora iz ozirov pravičnosti do semenskih trgovcev mešanje in kazenje semena z namenom od slučajnega onečiščenja ločiti. O kazenji se more le tedaj govoriti, ako je onečiščenje navstalo po namenjenem primestvanju slabega semena ali drugih stvari, ali pa če se je s semenom na njegovo škodo kaj takega počelo, da je po takem ravnanju zunanji pogled semena lepši postal. To ravnanje se imenuje lepšanje semena na videz. V dosego poslednjega namena se nekateri poslužujejo olja, s katerim se pšenica napoji, da tako bolj lep pogled dobi. Vzame se pa za tako lepšanje navadno slaba, zaležana in nenagledna pšenica, ktera pa z oljem napojena pogled lepe čvrste pšenice zaobli. Malo gramov olja je zadosti, da se jeden hektoliter semena po potu močnega premešanja polepša. Z oljem se napaja žito tudi, da zrno bolj polno in debelejšje postane in tako tudi večjo težo dobi. Tudi gre tako pooljenega žita nekoliko več v posodo, v kateri se ima vagati, ker imajo zrna bolj gladko zvonjajo kožo in se tako tesneje drugo k drugemu priležejo.

Ako kdo vlačuo seme s prahom iz lesnega oglja premešava, da mu po takem potu plesnjenje zabrani in mu zaduhel duh vzame, tako se to ne sme kot kazenje smatrati, marveč se more tako ravnanje s semenom kmetovalcem v dosego prav požlahtnjenega semena še le živo priporočati.

Mej namišljenimi primesninami so zloglasni deteljni kamenčki najbolj navadni in pa tudi najbolj škodljivi. Ti kamenčki so namreč izbrani in pobarvani kremenčevi kamenčki. Vender je pa tej goljufiji dan danes bodljivost semenskih preskušavni oblastnih precej ostro na noge stopila, tedaj je tako pokazanega semena le bolj redko kje najti. Bolj pogosto se nahaja primešan pesek v nežnejših travnih semenih. Grobejši kremenčev pesek se rad primešava semenu trave pahovke, ali pa tudi trave, ki se jej pravi pasji rep.

Prav navadno pa je, da se staro seme pomešava s čvrstim novim zlasti pri detelji in travnih semenih. Spozna se pa večidel po barvi, bolj go-

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.